

**Zeliha KAYA, Yüksek Lisans Tezi, 46 sayfa**  
**Danışmanı : Prof.Dr.Ümit SEVİĞ**

### **Hastanede Çalışan Hemşirelerde Değişimi Etkileyen Faktörler**

Bu araştırma hastanede çalışan hemşirelerin değişimini etkileyen faktörleri belirlemek amacı ile tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Hemşireler, hemşire yöneticileri ve eğiticileri hemşirelerin değişimlerini etkileyen faktörleri ve hemşirelerin bu faktörlerden nasıl etkilendiklerini bilmeli ve çalışmalarına bu bilgiyi kullanarak yön vermeliyimdirler.

Araştırmanın evrenini Kayseri il merkezinde yataklı tedavi hizmeti veren tüm hastanelerde çalışan hemşireler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemine Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Hastanesi, Mehmet Kemal Dedeman Onkoloji Hastanesi, Semiha-Asım Kibar Organ Nakli ve Diyaliz Hastanesi, Yılmaz ve Mehmet Öztöpe Kalp Hastanesinde çalışan 526 hemşire alınmıştır. Araştırmada 316 hemşireye ulaşılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından literatüre dayanılarak hazırlanan anket formu aracılığı ile toplanmıştır.

Araştırmadan elde edilen veriler istatistiksel analizde yüzdeler ve Ki Kare testi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Araştırmada hemşirelerin çoğunluğu çalıştıkları klinik ve verdikleri bakımdan memnun olduklarını, motive edilmediklerini, işe başlamadan önce Hizmet İçi Eğitim almadıklarını, alanlarında bu eğitimleri yetersiz bulduklarını, ekip arkadaşları, yöneticileri, hasta ve hasta yakınları ile problem yaşadıklarını, yayın ve faaliyetleri yetersiz düzeyde takip ettiklerini belirtmişlerdir.

Hemşirelerin büyük çoğunluğu değişim yaratacak gücü kendilerinde bulamadıklarını belirtmiş bunu da en fazla yetki ve sorumluluklarının yetersizliği ile yönetim desteğinin olmamasına bağlamışlardır. Hemşireler çalıştıkları klinik ve verdikleri bakımdan memnun olduklarını ifade etmelerine rağmen hemşirelerin çoğunluğu tüm çalışma sistemini değiştirmek istediklerini belirtmişlerdir. Sonuç olarak hemşireler durumlarının farkında olduklarını ama hala değişim gücünü kendilerinde bulamadıklarını ve

değişim yaratmak için bir girişimde bulunmadıklarını ifade etmişlerdir.

### **The Factors That Effect Changing at Nurses Working at Hospital**

This resarch has been made with nurses working at the hospital for determining the factors that effect their changing as definition. Nurses, manager nurses and educators have to know these factors that effect their changing and they have to directed to their works by using this knowledge.

All nurses that working at hospitals that give medical service with bed in Kayseri city center constitute of this research's universe. 526 nurses working at Erciyes Universty Gevher Nesibe, Mehmet Kemal Dedeman Oncology, Semiha-Asım Kibar Transplantation and Dialysis, Yılmaz ve Mehmet Öztöpe Cardiology Hospitals are constited of the sample of the research. Only 316 nurses could be reached. Data was collected by using a questionnaire form was prepared by researcher using literature.

Data's which have been captured from this research has been evulated by using percentage and chi-square tests at statistical analysis.

According the research most of the nurses has mentioned that they are proud of their clinics and polyclinics, they haven't been motivated or before they employed they did not take In-Service Training and the nurses who have taken this training said that it was not satisfactory, they are having problems with their colleagues, supervisors, patients and patient relatives. They are also lack of following the publications and activities.

Most of the nurses told that they did not find the strength in their selves to generate the change. They mostly binded it to the lack of authorization and responsibility in their job descriptions and lack of management support. Although nurses are happy of their service and clinic they mentioned that they desire to change their working systems completely. Finally, the nurses are a ware of their situation but they still do not have the strength to start the change and also they do not attempt to generate this total change.

**Gönül SUNGUR, Yüksek Lisans Tezi, 55 sayfa**  
**Danışmanı : Yrd.Doç.Dr.Sultan TAŞÇI**

**Diabetes Mellitus'lu Kadınların Hijyenik**  
**Alışkanlıkları Ve Üriner Sistem**  
**Enfeksiyonu Görülme Durumu**

Bu araştırma, Diabetes Mellitus'lu kadınların hijyenik alışkanlıkları ve üriner sistem enfeksiyonu görülme durumunu belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Kasım 2002-Nisan 2003 tarihleri arasında Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Hastanesi İç Hastalıkları Endokrinoloji polikliniğine gelen ve evreni bilinmeyen örneklem seçimi ile 156 diabetik kadın araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından konu ile ilgili literatür taraması yapılarak geliştirilen anket formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler bilgisayara aktarılmış ve istatistiksel değerlendirmede yüzde olarak hesaplama, dört gözlü ve çok gözlü düzenlerde Ki-Kare testi kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilere göre; ileri yaşta olan, eğitim düzeyi düşük olan, ilçe ve köyde yaşayan kadınların hijyenik alışkanlıklarının diğer gruplara oranla uygun olmadığı saptanmıştır. Gruplar arasındaki bu farklılık; vücut, tuvalet ve cinsel hijyen alışkanlıklarında istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur. Çalışma grubundaki kadınlarda asemptomatik bakteriüri görülme sıklığı % 10.9'dur. Hijyenik alışkanlıkları uygun olmayan kadınlarda asemptomatik bakteriüri görülme sıklığının daha fazla oranda olduğu görülmüştür. Tam süresi 13 yıl ve üzerinde olan, insülin kullanan ve HbA1c düzeyi yüksek olan kadınların asemptomatik bakteriüri görülme sıklığının daha fazla oranda olduğu tespit edilmiştir ( $p<0.05$ ).

Araştırma sonuçlarına göre; hijyenik alışkanlıklar asemptomatik bakteriüri görülme sıklığını etkilemekle birlikte, özellikle diabete ilişkin özelliklerin asemptomatik bakteriüri görülme sıklığında daha etkin olduğu saptanmıştır.

Diabetik hastaların, özellikle kadınların üriner sistem enfeksiyonu ve asemptomatik bakteriüri yönünden yakın takip edilmesi, diabet ve bireysel

hijyen konularını temel alan eğitimlerin düzenlenmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

**Hygienic Habitual Behaviors and Prevalence**  
**of Urinary Tract Infections in**  
**Women with Diabetes Mellitus**

This study is performed as a definitive study to identify hygienic habitual behaviors and prevalence of urinary tract infections in women with diabetes mellitus. A total of 156 diabetic women admitted to internal medicine endocrinology clinics of Erciyes University Gevher Nesibe Hospital from Nov. 2002 to Apr. 2003 were recruited with sampling from unknown universe. The data were collected with using a questionnaire which developed with searching the literature by the author. Statistical evaluation was performed with two-sided and four-sided Chi-square test and as percentages.

According to the data derived from the study, women with advanced age, low educational level and living in villages or small towns have worse hygienic habitual behaviors compared to the other women. The differences between the groups were statistically significant for body, toilet and sexual hygienic habitual behaviors.

The incidence of asymptomatic bacteriuria in the study group was 10.9 %. Incidences of asymptomatic bacteriuria were more frequent in women with inappropriate hygienic habitual behaviors. Incidence of asymptomatic bacteriuria in women with a duration of diabetes more than 13 years, using insulin and with high HbA1c levels was more frequent ( $p<0.05$ ).

It was shown that although hygienic habitual behaviors effects the incidence of asymptomatic bacteriuria, characteristics of diabetes has a more powerful effect on the incidence of asymptomatic bacteriuria.

It is recommended that diabetic patients especially women should be followed closely for asymptomatic bacteriuria and education based on diabetes and personal hygiene should be organized.

**Nazan K.AKÇA, Yüksek Lisans Tezi, 73 sayfa**  
**Danışmanı : Yrd.Doç.Dr.Sultan TAŞCI**

### **65 Yaş Üstü Bireylere Bakım Verenlerin Yaşadıkları Sorunların Belirlenmesi**

Araştırma, 65 yaş üstü bireylere bakım verenlerin yaşadıkları sorunları belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini Yozgat İli Belediye sınırları içinde 1 nolu sağlık ocağı bölgesinde yaşayan 294 yaşlı ve bakım veren aile üyesi oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında 160 yaşlı birey ve yaşlı bireyin bakımından doğrudan sorumlu olan 160 bakım veren birey örneklem kapsamına alınmıştır.

Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu ile toplanmıştır. Veriler araştırmacı tarafından bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. Verilerin istatistiksel değerlendirmesinde yüzdelik, dört gözlü ve çok gözlü düzenlerde kıkare testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda yaşlı bireye bakım verenlerin;

%25.0'ı günlük yaşantısının etkilendiğini ve bu etkilenmenin en çok sosyal iletişime engel olma yönünde yaşandığını, %22.5'i fiziksel sağlıklarının etkilendiği ve bu etkilenme de en fazla baş ağrısı, mide şikayetleri, dermansız hissetme şeklinde etkilendiğini, %34.4'ünün yaşlı bakımından ruhsal sağlıklarının etkilendiği ve bu etkilenmenin de en çok çabuk öfkelenme, ev içinde rahatsızlık hissi duyma olduğunu, %58.1'i ekonomilerinin etkilendiğini, bu etkilenme biçiminin ise en fazla ekonomik rahatlık yönünde olduğunu belirtmişlerdir. Bakım veren bireylerin çoğunluğu bu sorunlara yönelik etkisiz baş etme yöntemlerini kullandığını, tamamına yakını yaşlı bakımını isteyerek üstlendiğini, yarıya yakını yaşlı bakımında yardımcı olduğunu, bunlarında en fazla kız çocukları olduğunu ifade etmişlerdir. Bakım veren bireylerin çoğunluğu yaşlandığında kendi evinde çocukları tarafından bakılmak istediklerini belirtmişlerdir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, evde bakım hizmetleri çerçevesinde hem yaşlı hem de bakım veren aile

üyelerinin sorunlarının belirlenmesi ve destek sistemlerinin oluşturulması önerilmektedir.

### **To Determine the Problems Experienced who Give Care Over than 65 Years Old Person**

This study aimed to determine the problems experienced by the family carers of people aged 65 or over.

This study was carried out in the area covered by the No. 1 Health Centre in the city of Yozgat, Turkey. From the Health Centre records, 160 families out of 294 fitting the criteria of the study were chosen and both the old-aged people and the persons directly responsible for their care were taken into consideration as specimen.

Data were collected using a questionnaire devised by the researcher. The data were analysed by statistically comparing the percentages in a paired or multiple Chi Square test using the SPSS 10.0 computer software package programme.

The investigation produced the following results with respect to carers:

25% of them stated that their daily life was affected and that in particular their social relations were disrupted. 22.5% stated that their physical health was affected and that this was manifested in headaches, stomach complaints and feelings of listlessness. 34.4% reported that care of the elderly affected their mental health and that this was manifested particularly in shortness of temper and feelings of restlessness at home. 58.1% reported that their economic wellbeing was adversely affected. Most of the carers stated that they could not cope effectively and almost all of them stated that they had assumed this responsibility of their own volition. Nearly half of carers reported that they had a helper in the care of the elderly person and that the majority of helpers were young female family members. Most of the carers stated that they would prefer to be cared for in their own homes by their own children when they reached old age.

According to the study results, determining the problems of both the old aged-people and the carers being family members and organizing the aid programmes are proposed including the home care services.

**Ulviye YILMAZ, Yüksek Lisans Tezi, 53 sayfa**  
**Danışmanı : Yrd.Doç.Dr.Meral BAYAT**

**Oto Tamirhanelerinde Çalışan Çocuk İşçilerin Sağlıklarını Koruyucu Davranışları ile İş Ortamı ve Çalışma Koşullarının Değerlendirilmesi**

Bu araştırma oto tamirhanelerinde çalışan çocuk işçilerin sağlıklarını koruyucu davranışları ile iş ortamı ve çalışma koşullarının değerlendirilmesi amacıyla Malatya il sınırları içinde Öz-San ve Yeni Sanayi Sitesinde çalışan 115 çocuk üzerinde yapılmıştır.

Veriler yüz yüze görüşme tekniği ile toplanıp, bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. Verilerin hesaplanmasında ki- kare, yüzdelik hesaplanması ve fisher testi kullanılmıştır.

Araştırmada sonuçlara göre, araştırma kapsamındaki çocukların, % 81.8'inin 16-18 yaş grubunda olduğu, %53'ünün 11-14 yaşlarında işe başladığı, %55.7'sinin ortaokul mezunu olduğu, %45.2'sinin çıraklık ve mesleki eğitime devam ettiği, %34.5'inin zımparalama-taşlama işinde çalıştığı, % 42.6'sının aylık 101-200 milyon arasında ücret aldığı, %61.7'sinin günde 11-12 saat çalıştığı, % 78.2'sinin yıllık izin kullanmadığı %7.0'ının işveren tarafından sigortalandığı belirlenmiştir.

Araştırmada işyerlerinin %89.6'sında içme ve kullanma suyu, %43.5'inde banyo, %7.8'inde havalandırma sistemi, %7'sinde de yemek odası olduğu saptanmıştır. Çocukların %43'ü iş bitiminde, yemeklerden önce ve sonra ellerini yıkarken, %53'ünün her gün banyo yaptığı, %4.3'ünün her zaman öğün atladığı, %37.4'ünün de sigara içtiği saptanmıştır.

Araştırmada bütün iş türlerinde çalışan çocukların yeterli kişisel koruyucu kullanmadığı saptanmıştır. Kişisel koruyucu kullanma durumu yaş, çalışma süresi, çıraklık eğitime devam ile ilişkisi incelenmiş, aradaki ilişki anlamlı bulunmamıştır (p>0.05).

**The Evaluation of the Working Environment and Working Conditions as well as the Preventive Health Behaviours of the Child Laborers Employed in the Auto Repair and Maintenance Shops**

This research was carried out in order to evaluate the working conditions and working environment as well as the preventive health behaviours of the child laborers employed in the auto repair and maintenance shops based on the 115 child laborers working in the Öz-san and New Industrial Zone located within the borders of Malatya province. The data were obtained by the face to face interview and were evaluated by means of computer techniques . Chi-square test and Fisher's exact test were utilized for analysing the data. According to the results of this research, of those child laborers who participated in this research, 81.8 percent were at 16-18 age group. 53 percent started to work between the ages of 11-14. 55.7 percent graduated from a junior high school. 45.2 percent were attending the Apprenticeship and Occupational Training School. 34.5 percent were working in the rubbing and polishing activities. 42.6 percent earned 101-200 Million Turkish Liras per month, 61.7 percent worked for 11-12 hours during a day and 78.2 percent were not allowed to use their annual leaves. 7.0 percent were provided with social insurance by their employers. Our study showed that 89.6 percent of the repair and maintenance shops had drinkable water facilities, 43.5 percent had shower rooms, 7.8 percent had proper ventilation systems and 7 percent had dining hall. It was found that while 43 percent of the children washed their hands after finishing their work, both before and after the meals. 53 percent had a bath daily. 4.3 percent always skipped meals and 37.4 percent were smokers of cigarettes. That the children employed in all sorts of jobs did not use adequate protective equipment was found in the research. No meaningful relationship was found between the being used personal protective equipment and the conditions such as age, duration of working and being attended

Apprenticeship and Occupational Training School  
( $p>0.05$ ).

**Assiye KARA, Yüksek Lisans Tezi, 42 sayfa**  
**Danışmanı : Prof.Dr.Nimet KARATAŞ**

### **Kayseri Devlet Hastanesi Acil Servise Başvuranlarda Ev Kazaları Görülme Sıklığı**

Ev kazaları; insan sağlığı, sağlık hizmetleri, iş gücü ve yaşam kalitesi üzerindeki olumsuz etkileri, maddi külfeti ve korunabilir olma özellikleri nedeniyle halk sağlığının öncelikli konuları arasına girmiştir.

Araştırma, ev kazalarının epidemiyolojik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak planlanmıştır.

Araştırma kapsamına Kayseri Devlet Hastanesi Acil Servis'ine ev kazaları nedeniyle başvuran 385 birey alınmıştır. Verilerin toplanmasında kullanılan anket formunda; kazazedelerin demografik özellikleri, kazanın tipi, yeri, zamanı ve nedenleri yer almıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi için yüzdeler ve Ki Kare önemlilik testi kullanılmıştır.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara göre;

- Kazazedelerin büyük çoğunluğunu 0-6 ve 7-14 yaş grubunun oluşturduğu,
- Ev kazalarının 0-14 yaş grubu hariç, diğer yaş gruplarında kadınlarda erkeklerden daha fazla görüldüğü,
- Zehirlenme kazasının ilk sırayı (% 48.3) ve iklim koşullarına bağlı olarakta Karbonmonoksit gazıyla oluşan zehirlenmelerin ilk sırayı oluşturduğu (%87.6) saptanmıştır.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda; risk gruplarına eğitim programları ve ev içi düzenlemelerine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

### **The Frequency of Home-Accidents Among the People Attending to the Emergency Service of Kayseri Public Hospital**

Home-accidents have been one of the important subjects of public health because of its being preventable, financial burden and the negative effects on the quality of life and work power.

This research has been planned to determine the epidemiologic features of home-accidents.

The research includes 385 individuals applying to the emergency service in the Kayseri State Hospital because of home-accidents. The questionnaire used to collect the data includes demographic properties, the type, time, place and the reasons of the accident. To evaluate the information obtained, the percentage rate and Chi Square significance tests have been utilized.

According to the findings from the research:

- Most of the individuals suffering from home-accidents are between 0-6 and 7-14,
- Most of the home accidents, except for 0-14 age group, are more in women in other age groups than in men,
- It has been determined that the incidence of being poisoned is in the first place (%48.3) and based on the climate conditions, the incidence of being poisoned with carbonmonoxide gas takes the first place (%87.6)

Based on the obtained results, the risk groups have been suggested some educational programs and changes inside the houses or flats.

**Bahtışen KARTAL, Y.Lisans Tezi, 40 sayfa**  
**Danışmanı : Prof.Dr.Nimet KARATAŞ**

**Nevşehir Devlet Hastanesi Pediatri Servisine  
Yatan 0-6 Yaş Grubu Çocukların  
Annelerinin Hepatit B Hakkındaki  
Bilgi ve Davranışları**

Bu araştırma, İ.Şevki Atasagun Nevşehir Devlet Hastanesi pediatri servisinde, 0-6 yaş grubu çocuğu olan annelerin Hepatit B hakkındaki bilgi ve davranışlarını saptamak amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Örnekleme 0-6 yaş grubu çocuğu olan 1200 annenin 300'ü alınmıştır. Veriler, annelerle anket formu aracılığı ile birebir görüşme yapılarak toplanmış ve bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde ki-kare önemlilik testi, Fisher Kesin ki kare testi, Yates düzeltmesi kullanılmıştır.

Analiz sonucunda annelerin çoğunluğunun (%69.7) ilköğretim mezunu, hemen hemen tamamının (%94.3) ev hanımı, %36,7'sinin şehir merkezinde ikamet etmekte olduğu, % 24'ünün hiçbir sosyal güvencesinin bulunmadığı saptanmıştır. Ayrıca yarıdan fazlasının (57.9) aile büyüklüğü 5 ve üzerinde, %77' sinin 2 ve daha fazla çocuğu bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan annelerin% 54.6'sının Hepatit B hakkında bilgisinin olduğunu ifade etmelerine karşın bilgi düzeylerinin %40'ın, Hepatit B'den korunmaya yönelik uygulama düzeylerinin ise %33'ün altında olduğu bulunmuştur. Hepatit B hakkında bilgisinin olduğunu ifade eden annelerin çoğunluğunun ise profesyonel olmayan kişilerden bilgi aldığı saptanmıştır.

Annelerin yaş, çalışma durumu, sosyal güvence, evdeki kişi sayısı, ailede Hepatit B deneyimi ve çocuklarına aşı yaptırmaya durumuyla bilgi düzeyi arasındaki ilişki önemsiz, ikamet edilen yer, yaş ile bilgi düzeyi arasındaki ilişki ise anlamlı bulunmuştur. İlkokuldan başlayarak bütün eğitim kurumlarında bulaşıcı hastalıklar hakkında bilgi verilmesi, sağlık ocaklarında aşı yapan personelin anneleri aşının neden yapıldığı hangi hastalıktan

koruduğu ve hastalık hakkında bilgi vermesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

**The Knowledge and Behaviors of Mothers,  
Whose 0-6 Age Group Children are Under  
Medical Care in Pediatrics Service in Nevşehir  
State Hospital, Concerning Hepatitis B**

This study has been carried out as a descriptive study in order to determine the knowledge behaviors of the mothers, whose 0-6 age group children are under medical care in pediatrics service of İ. Şevki Atasagun Nevşehir State Hospital, concerning Hepatitis B. 300 mothers were chosen amongst 1200 mothers who have children in 0-6 age group. The data were obtained by using a questionnaire form and meeting those mothers face to face and were evaluated on the computer. In order to analyze the data Chi square, Fisher's certain Chi square tests and Yates correction were applied. According to the results of the analysis, it was determined that most of the mothers (69.7 %) are the graduates of primary school, majority of these mothers (94.3 %)are housewives, 36.7 % of them live in the city center and 24 % of them have no social security. Also, 57.9 % of these mothers have 5 or more people in their families and 77 % of them have 2 or more children. Although 54.6 % of these mothers stated that they had some knowledge of Hepatitis B, it was found out that their knowledge level was less than 40 % and their application level to protect themselves from Hepatitis B was less than 33 %. It was determined that most of the mothers who stated they had some knowledge of Hepatitis B, got it from the ones who were not professionals. The interrelation between their ages, working conditions, social securities, the number of people living in their families, Hepatitis B experience of these families, the state of having their children vaccinated and their knowledge level was found unimportant but the interrelation between the place of residence, the age and the knowledge level was found meaningful. It was suggested that some information about infectious diseases should be given in all educational institutions from primary to higher education. And it was also suggested that the mothers should be given

information concerning why that vaccination should be applied by the staff of the village clinics and from which diseases the vaccination would protect the patients.

**Emine GÜL, Yüksek Lisans Tezi, 59 sayfa**  
**Danışmanı : Yrd.Doç.Dr.Meral BAYAT**

### **Diyabetli Çocukların Kardeşlerinin Kaygı Durumları ve Yaşadıkları Güçlüklerin Belirlenmesi**

Bu çalışma, diyabetli kardeşi olan çocukların kaygı durumlarını ve yaşadıkları güçlükleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Hastanesi Pediatrik Endokrinoloji polikliniğine 20 Ekim-20 Mart tarihleri arasında kontrole gelen diyabetli çocukların 71 sağlıklı kardeşi üzerinde yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak Durumluluk Kaygı Envanteri, Süreklilik Kaygı Envanteri ve araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde yüzdelik hesaplaması, Independent samples t testi, one-way ANOVA, Ki Kare ve Fisher Kesin Ki Kare testi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, diyabetli kardeşi olan çocukların %73.2'sinin beslenme tarzında, %46.5'inin anne-babasının ilgisinde, %39.4'ünün aktivitelerinde, %36.6'sinin yaşantısında değişiklik olduğu ve %42.3'ünün kendisini akranlarından farklı hissettiği bulunmuştur. Değişiklik olduğunu ifade edenlerin hepsinin DKPO (Durumluluk Kaygı Puan Ortalaması) ve SKPO (Sürekli Kaygı Puan Ortalaması) yüksek bulunmuştur. Yaşantısında, aktivitelerinde, tatil planlarında, arkadaşlık ilişkilerinde, arkadaşlarının davranışlarında değişiklik olduğunu, kendini arkadaşlarından farklı hissettiğini belirten kardeşlerin DKPO skorlarının, değişiklik olmadığını belirtenlere göre yüksek olduğu ve aralarındaki farkın önemli olduğu bulunmuştur ( $p<0.05$ ). Ayrıca aktivitelerinde ve anne-babasının ilgisinde değişiklik olduğunu belirtenlerin olmadığını belirtenlere göre SKPO'nun yüksek olduğu ve aralarındaki farkın önemli olduğu saptanmıştır ( $p<0.05$ ). Diyabetli kardeşi olan çocukların %65.3'ünün kardeşine bir şey olacağına ilişkin endişe yaşadığı, %54.1'inin kardeşinin kan şekeri yükseldiği veya düştüğü durumlarda müdahale sorumluluğu hissettiği ve

yarısının yemek saatinin ve içeriğinin değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca çocukların yaklaşık yarısının diyabete ilişkin bilgi almadığı ve kardeşinin hastalığını hiç kimseye söylemediği bulunmuştur.

### **Evaluating the Difficulties and Anxiety of the Sibling of the Children with Diabetes Mellitus**

This study is done for determining the difficulties and anxiety levels of the sibling of the children with diabetes mellitus as defining.

It was performed with 71 sibling of the children with diabetes mellitus, who come between 20 October-20 March for their controls to Erciyes University Gevher Nesibe Hospital Pediatric Endocrinology clinic. It was used State-Trait Anxiety Inventory for Children and questionnaire form developed by researcher to collect datums. It was used to evaluate datums percentage, independent-samples t test, one way ANOVA, Chi-square and Fisher current Chi-square tests.

According to result of this study, it was found some changes 73% in feeding of the siblings of the children with diabetes mellitus, 46.5% of those in the relation of their parents, 39.4% of these in activities and 42.3% of these feeling themselves different from their friends. Also the State-Trait Anxiety Point Average were high rate of all of siblings who defined a change. The sibling's State Anxiety Point Average who defined a change are these, in their activities, in their life, these in contact their with their friends and these in their friend's behaviors is higher than other siblings State Anxiety Point Average who didn't define a change and this different between them is important as statistics ( $p<0.05$ ). Also the Trait Anxiety Point Average of the siblings of define changes activities and the relation of their parents is higher than other's who didn't any changes and it is found important as statistics ( $p<0.05$ ). It was found that 65.3% of children who did have a sibling with diabetes mellitus have got same feelings like anxiety about their ill sibling, 54.1 % of these feel responsibility about their sibling's blood sugar level high or low and half of the siblings of the children with diabetes mellitus have some changes about their meal time

or contents. Also, it was found half of of the siblings of the children with diabetes mellitus has got no knowledges about diabetes mellitus, don't tell anybody about their sibling's illness.

**Mukaddes DEMİR, Y.Lisans Tezi, 64 sayfa**  
**Danışmanı : Yrd.Doç.Dr.Meral BAYAT**

**Tokat Karşiyaka Doğum ve Çocuk Hastanesi Acil Servisine Yüksek Ateş Şikayetiyle Getirilen 0-5 Yaş Grubu Çocukların Annelerinin Yüksek Ateşle İlgili Bilgi ve Tutumları**

Bu çalışma, Tokat Karşiyaka Doğum ve Çocuk Hastanesi Acil Servisine yüksek ateş şikayetiyle getirilen 0-5 yaş grubu çocukların annelerinin yüksek ateşle ilgili bilgi ve tutumlarının belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Tokat Karşiyaka Doğum ve Çocuk Hastanesi Acil Servisine 01 Ekim-30 Aralık 2002 tarihleri arasında yüksek ateş şikayetiyle getirilen 0-5 yaş arası 321 çocuğun annesi, rastlantısal örnekleme yöntemi aracılığı ile araştırma kapsamına alınmıştır. Amaca uygun olarak hazırlanmış 47 adet sorudan oluşan anket formu çocukların anneleriyle yüzyüze görüşme yoluyla araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi SPSS 10.0 istatistik programı ile yapılmış, istatistiksel değerlendirmede Ki-Kare ve Fisher Kesin Ki-Kare testleri kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; çocukların %68.1'inin solunum yolu enfeksiyonu nedeniyle, %18.1'inin ateşlendikten sonra ilk gün içinde bir sağlık kurumuna götürüldüğü belirlenmiştir. Annelerin %82.2'sinin yüksek ateşle ilgili olarak bilgi almadıkları, bilgi alanların ise %35.1'inin bu bilgiyi hemşireden aldığı tespit edilmiştir. Annelerden sadece %16.1'inin ateş belirleme yöntemi olarak derece kullandığı ve %24'ünün yüksek ateşte uygulama yapılması gereken minimum vücut sıcaklığını bildiği belirlenmiştir. Ayrıca annelerin %89.4'ünün yüksek ateş durumunda bazı girişimlerde bulunduğu, %60.9'unun doktor istemi ile ilaç verdiği, %59.5'inin ılık uygulama yaptığı, çocuğun giysilerini çıkarma, odayı havalandırma, aktivite-leri kısıtlama, yeterli sıvı desteği gibi fiziksel işlemlerin ise oldukça düşük oranda yapıldığı ya da hiç uygulanmadığı tespit edilmiştir. Çalışmada özellikle anne eğitimi, yaşı,

yüksek ateşe ilişkin bilgi alma durumu, aile modeli, yerleşim yeri ve annenin çalışma durumunun bilgi ve davranışlara önemli ölçüde yansıdığı ve bunların çoğunluğunda gruplar arasındaki farkların istatistiksel bakımdan önemli olduğu belirlenmiştir.

**0-5 Age Group Infants Brought in to Tokat Karşiyaka Maternity and Infant Hospital Emergency Service Owing to High Temperature Ailments and Their Mothers Attitude and Knowledge About High Temperature**

This study has been done properly to define the knowledge about high temperature and attitude of the mothers of 0-5 age group infants who have high temperature problem, brought in to Tokat Karşiyaka Maternity and Infant Hospital Emergency Service. 321 children between the age of 0-5 are brought Tokat Karşiyaka Maternity and Infant Hospital Emergency Service between 01 October-30 December 2002 because of high temperature their mother were involved in to the research by coincidence sampling method. A questionnaire with 47 questions is prepared for this research was asked to the mothers one by one researchers. Evaluation of data have been done by using SPSS 10.0 Statistics programme and in statistical evaluation Kh-Square and Fisher's Exact Tests have been applied. It was designated that according to results of investigation; 68.1% of children are brought on account of an infection in respiratory system, 18.1% of them are brought after having a high temperature in the first day into a health service. It is examined that 82.2% of the mothers didn't take enough information about high temperature as for the ones who take information 35.1 % of them get this information from the nurse. It is clarified that, only the 16.1% of the mothers used thermometer as an identification method of temperature, 24% of them know required application in high temperature in minimum body heat. In this study it's stated that mother's education, age, ability to learn situation about high temperature, family style, location and working situation are reflected



on knowledge and behaviours in a very effective way and in all this subjects differences among the groups are stated to be statisticly important.

**Şefika Dilek GÜVEN, Y.Lisans Tezi, 46 sayfa**  
**Danışmanı : Prof.Dr.Nimet KARATAŞ**

**Nevşehir İl Merkezindeki 65 Yaş ve Üzeri  
Bireylerde Tanısı Konulmuş Kronik Hastalık  
Prevelansı**

Nevşehir İl Merkezindeki 65 yaş ve üzeri bireylerde tanısı konulmuş kronik hastalık prevelansı konulu araştırma tanımlayıcı olarak planlanmış ve uygulanmıştır.

Araştırmanın evrenini Nevşehir İli sınırları içerisindeki 3103 yaşlı oluşturmaktadır. Nevşehir ilinde bulunan mahallelerden küme örnekleme yöntemi ile iki mahalle seçilmiş, bu iki mahallede yaşayan 377 yaşlıdan basit rastgele yöntemle 200 yaşlı örneğe alınmıştır.

Verilerin toplanmasında anket formu kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi bilgisayar ortamında yapılmıştır. Verilerin analizinde Ki-kare, Fisher (Kesin Ki-Kare) ve Yates Ki-kare önemlilik testleri kullanılmıştır.

Araştırmamız sonucunda; yaşlılardaki tanısı konmuş kronik hastalıklar prevelansı % 83.5, en çok görülen beş kronik hastalık sırasıyla romatizmal hastalıklar, hipertansiyon, göz hastalıkları, kardiyovasküler sistem hastalıkları ve osteoporoz olarak saptanmıştır. Yaşlıların çoğunun birinci basamak sağlık hizmeti verilen sağlık ocaklarından hizmet almadığı, sağlık kuruluşlarına daha çok ilaç yazdırmak için gittikleri, yaşlıların yarısından fazlasının birden çok tanısı konmuş kronik hastalığı olduğu, kronik hastalıkların daha çok kadınlarda görüldüğü tespit edilmiştir.

**Diagnosed Cronical Disease Prevelance in  
People of 65 Years and Older in Central  
Nevşehir**

Diagnosed cronical disease prevelance in people of 65 years and older in central Nevşehir was planned and carried out descriptively.

Research scope is based on 3103 elderly people living in the boundaries of province of Nevşehir. Two neighbourhoods were chosen within the boundaries of Nevşehir and 200 out of 377 elderly people were chosen at random. A questionnaire was used for the data collection. The data were evaluated on the computare. In the analysis process, Chi-square, Fischer and Yates Chi-square tests were used.

Our research revealed the diagnosed chronical illness prevelance as 88.5 % and the most common illnessed respectively was rheumatismic illnesses, hyper-tension, eye illnesses, cardiovascular system disfunctions and osteaposis. According to the results, most of these elderly people do not receive services from health organisations, or go to these places with the sole purpose of prescribing drugs. Women are more likely to suffer from chronical illnesses, our research also revelead.

**Nazan YARAMIŞ, Y.Lisans Tezi, 50 sayfa**  
**Danışmanı : Prof.Dr.Nimet KARATAŞ**

**Nevşehir İl Merkezinde İlköğretim Çağı  
Çocuklarda Göz Hastalıklarının  
Tespit Edilmesinde Hemşirenin Rolü ve Önemi**

İlköğretim çağında göz hastalıklarının tespit edilmesinde hemşirenin rolü ve önemi konulu araştırmamız müdahaleli ve tanımlayıcı olarak planlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini Nevşehir belediye sınırları içindeki ilköğretim okulları oluşturmaktadır. Nevşehir ilinde bulunan okullardan küme örneklem yöntemi ile seçilen Yeniçeşme İlköğretim okulu ve burada bulunan 715 öğrenci, aileleri, çalışma yapılan okuldaki 27 öğretmen örneğe alınmıştır. Verilerin toplanmasında, araştırmacı tarafından hazırlanan, ön uygulama yapılarak geçerliliği kontrol edilmiş olan anket formu ve göz muayenesi formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde; yüzdellik, Ki-kare, Fisher (Kesin Ki-kare) ve Yates Ki-kare testleri kullanılmıştır. Araştırmamız sonucunda öğrencilerde konjunktiva kırmızı ve/veya benekli, okumada zorluk, şaşılık, kitabı göze yakın tutma, gözü fazla ovalama, gözde sulanma, nistagmus, renk görme bozukluğu, baş ağrısı gibi bulgular saptanmıştır. Öğrencilerin yaş grupları arttıkça enfeksiyon belirtisi ve görme kusuru görülen öğrenci sayısında artma olduğu belirlenmiş, yapılan istatistiksel değerlendirmede aralarındaki ilişki anlamlı bulunmuştur. Ayrıca görme kusuru olan öğrencilerin daha çok baş ağrısı şikayetleri olduğu saptanmıştır. Göz hastalıkları belirtileri ve görme kusuru olduğu belirlenen öğrenciler, sınıf öğretmeni, rehber öğretmen ve okul idaresi ile görüşülerek sağlık kuruluşlarına yönlendirilmiştir. Babaların eğitim düzeyi arttıkça çocuklarını doktora götürme oranının arttığı belirlenmiş, aralarındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Ayrıca sosyal güvencesi olan ailelerin sadece %6.5'i doktora götürmez iken,

sosyal güvencesi olmayanlarda bu oran %30.8'e çıkmaktadır.Öğretmenlerin %85.2'si öğrencilerinin göz problemlerini fark edebildiklerini ifade etmişler ve hizmet yılı arttıkça göz problemlerini fark etme durumlarının azaldığı belirlenmiştir. Bu bulgulara dayanarak eğitim ve göz taramalarına ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

**The Importance of the Nurse in Diagnosing  
Eye Diseases in Primary School  
Children in Central Nevşehir**

Our research on the role and importance of the nurse in diagnosing eye illnesses in patients of primary school era was planned and carried out descriptively and interventionally. The scope of research consisted of primary schools within the boundaries of municipality of Nevşehir. Yeniçeşme Primary School was chosen by group sampling method and 715 students, their families and 27 teachers working in the school were observed. In the collection of data, a questionnaire and a form for eye health (prepared by the reasearcher and controlled by pre-application) were used. In the analysis process, per-cent, Ki-kare, Fischer and Yates Ki-Kare tests were used. As a result of our research, the following were observed: red and/or spotted conjunctiva, difficulty in reading, cross-eye, holding the book too close to the eye, over-rubbing the eye, watering in the eye, nystagmus, difficulty in seeing colours and headaches. It was found out that there was a positive correlation between the age group and the infection symptoms and seeing disorders. The relationship between the two were considered to be important. In addition, it was observed that the students with seeing disorders were more likely to complain from headaches. These students were directed towards the necessary health organisations with the help of class teachers and school administration. The positive corelation between parental education level and the frequency of going to a doctor were found to be significant statistically. Only 6.5% of families with social insurance were observed not to take their children to a doctor, whereas this figure rose to 30.8% for

those families who do not have any social insurance. Eighty-two percent of the teachers expressed that they were aware of eye diseases; they also emphasized that this ability diminished as the years passed by. Necessary recommendations concerning education and eye control were given according to these findings.

**Songül KARADAĞ, Y. Lisans Tezi, 49 sayfa**  
**Danışmanı : Yrd.Doç.Dr.Sultan TAŞÇI**

**Kayseri Devlet Hastanesinde Çalışan  
Hemşirelerin Verdiği Hemşirelik Bakımı ve  
Bakımı Etkileyen Faktörler**

Araştırma Kayseri İl merkezindeki Dr. Vedat Ali Özkan Devlet Hastanesi'nde çalışan hemşirelerin yatan hastalara verdikleri hemşirelik bakımı ve bakımı etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini, Kayseri Dr. Vedat Ali Özkan Devlet Hastanesi pediatri ve psikiyatri servisleri dışındaki, tüm servislerde çalışan 113 hemşire oluşturmuştur. Örneklem yapılmamıştır. Araştırmaya katılmak istemeyen ve izinli olan 11 hemşireye ulaşılamaması nedeniyle toplam 102 hemşire araştırma kapsamına alınmıştır.

Araştırmanın verileri, hemşirelerin hastalara bakım verme durumları ve bakımı etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından literatüre dayanılarak hazırlanan anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdelik, dört gözlü ve çok gözlü düzenlerde ki kare testi kullanılmıştır.

Araştırma kapsamına alınan hemşirelerin çoğunluğu; mesleği kendisinin tercih ettiğini, meslekten memnun olduğunu ve ekip işbirliği yaptığını ifade etmiştir. Hemşirelerin tamamına yakınının motivasyonlarının düşük olduğu ve mesleki yayın izlemediği belirlenmiştir. Hemşirelerin ilaç uygulamaları, yaşam bulguları gibi rutin işleri yaptıkları, bakıma yönelik uygulamaları genel olarak yapmadıkları saptanmıştır. Çalışılan servisle uygulamaların yapılma durumuna bakıldığında, solunum, sindirim, vücut mekaniği uygulamalarının daha çok yoğun bakım servislerinde, bireysel hijyen ve görev alanına girmeyen uygulamaların daha çok cerrahi servislerinde yapıldığı belirlenmiştir. Hemşireler; çalışma koşullarının, hasta, hasta

yakını ve ekiple iletişim sorunları yaşamının, motivasyon eksikliğinin ve görev alanına girmeyen uygulamaları yapmanın verdikleri bakımı etkilediğini ifade etmişlerdir. Sonuç olarak; Hemşirelerin hekim istemine yönelik uygulamaları yaptıkları, bağımsız fonksiyonları olan bakıma yönelik uygulamaları genel olarak yapmadıkları saptanmıştır.

**The Factors Affecting the Nursing Care Given  
by the Nurses Working in Kayseri State  
Hospital**

This study was conducted in order to determine the level of nursing care given to the patients by the nurses employed at Dr Vedat Ali Özkan State Hospital located in city center and factors which affect the care.

Research group consists of 113 nurses except for working at pediatric and psychiatry departments in Kayseri Dr. Vedat Ali Özkan State Hospital. 102 nurses were totally included in the research group because of the eleven nurses who were not reached; who were on vacation or didn't want to attend.

Study data was collected through a form of questionnaire prepared by the researcher based on the literature in order to determine the level of nursing care given by the nurses to the patients and factors which affect the care. Chi square test was used for the statistical evaluation of the data.

The majority of the nurses included into research stated that they preferred their job themselves, were pleased with their job and worked in a team. It was determined that nearly all of the nurses had a very low motivation and didn't follow vocational publications. It was found out that while the nurses did such routine tasks as giving drugs and learning facts about the patients lives they generally didn't do care-related tasks. According to the departments studied; respiratory system, gastrointestinal system and body mechanical practices mostly performed in critical care units and personal hygien and unrelated practices mostly performed in surgical units. The nurses expressed that working conditions, communication problems they experience with

patient, patients relatives, and the team, lack of motivation and task outside their responsibilities affect the care they give. Consequently, it was found out that nurses did the tasks doctors ordered them to do but they didn't carry out the care related tasks sufficiently.

**Sibel ÇOBAN, Yüksek Lisans Tezi, 70 sayfa**  
**Danışmanı : Yrd.Doç.Dr.Sultan TAŞÇI**

**Bipolar Affektif Bozukluğu Olan Hastalara  
Bakım Verenlerin Yaşadıkları Sorunlar ve  
Bu Sorunlarla Baş Etme Durumlarının  
Belirlenmesi**

Araştırma, Bipolar Affektif Bozukluğu (BAB) olan hastalara bakım verenlerin yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlarla baş etme durumlarının belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini; Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Hastanesi psikiyatri polikliniğine başvuran ve BAB tanısı alan hastanın bakım sorumluluğunu üstlenen aile bireyleri oluşturmaktadır. Çalışmada 19 Aralık 2003-19 Nisan 2004 tarihleri arasında polikliniğe gelen hastaların bakım sorumluluğunu üstlenen 76 kişi örneklem kapsamına alınmıştır. Veriler; BAB'lı hastalara bakım verenlerin yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlarla baş etme durumlarının belirlenmesine yönelik hazırlanan anket formu aracılığı ile bakım verenlerle yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. İstatistiksel değerlendirmede; yüzdelik ve ki-kare testi kullanılmıştır. BAB'lı bireye bakım verenlerin çoğunluğu erkek, bakım verdikleri bireyler ise eşleridir. Bireylerin %64.5'inin bakımda desteğe gereksinim duyduğu; gelir durumu kötü olanların, bakımından sorumlu olduğu başka bir birey olanların, bakımda yardımcı olmayanların daha fazla destek gereksinimleri olduğu belirlenmiştir ( $p<0.05$ ). Bireylerin çoğunluğu fiziksel sağlıklarının etkilenmediğini belirtmelerine karşın, kendi bireysel ihtiyaçlarını karşılamak için zaman ayıramadıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumdan en çok gelir durumu kötü olanların, BAB'lı bireyin eşi olanların, bakımda yardımcı olmayanların etkilendiği belirlenmiştir ( $p<0.05$ ). Bireylerin çoğunluğunun bakım verme nedeniyle aile ilişkilerinin ve sosyal ilişkilerinin olumsuz yönde etkilendiği, sağlık kuruluşu dışında yardım alan bireylerin tamamına yakınının (%96.7) din adamı ya da bu ünvanı kullanan birinden yardım

aldıkları tespit edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre; bakım verenlerin BAB'lı bireyle yaşadıkları sorunlarda çoğunlukla olumlu çözüm arama davranışı sergilerken, kendi bireysel gereksinimlerine gereken önemi vermedikleri söylenebilir. Bu sorunlarla baş etmede evde bakım hizmetlerinin geliştirilmesi ve onun çerçevesinde destek gruplarının oluşturulması önerilebilir.

**To Identify Problems that Families of Patients  
with Bipolar Disorder  
Experience and Their Coping Methods**

This definitive study was carried out to identify the problems that families of patients with bipolar disorder experience and their coping with the problems. The scope of this study consisted of the family members who take responsibility for taking care of the patient with the diagnosis of BAB applying to Erciyes University Gevher Nesibe Hospital psychiatry polyclinic. 76 people looking after bipolar disorder experienced patient and who came to the polyclinic between 19 December 2003-19 April 2004 were taken as a sample. Data is collected by a questionnaire related to identify problems that families of patients with bipolar disorder experience and their coping methods by interviewing face-to-face. The percentage and chi-square tests were used for statistical analysis. The members who looked after the patients with bipolar disorder were mostly male and the patients were their mate. It is determined that 64.5 % of members need support during care; the members with low income looked after the patient and didn't take any help for taking care, needed more support ( $p<0.05$ ). However, it is determined that mental health of almost all of them (90.8%) is affected because of giving care, 52.6 % of them used positive solving behaviour against to problems they experienced. Although most of them told their physical health is not affected, they couldn't give enough time for their own needs. It is determined this condition influenced the mostly the people with low income, the partner of bipolar disorder experienced patient and do not have any helper for care ( $p<0.05$ ). It is found that family and social relations of most of the members are affected because of giving care and nearly all of the members (96.7%) taking help except for health center, took help from the man of religion or anyone using this kind of name. In conclusion; however, it

can be said people giving care had positive behaviours to the patients mostly, they didn't give importance to their own needs. The improvements of home care and consisting of to support groups can be advised.

**Rahşan KOLUTEK, Y.Lisans Tezi, 61 sayfa**  
**Danışmanı : Prof.Dr.Nimet KARATAŞ**

**Nevşehir İli Uçhisar Kasabasında Yaşayan  
Bireylerde Kanser Risk Faktörleri ve  
Erken Tanı Belirtilerinin Saptanması**

Nevşehir ili Uçhisar kasabasında yaşayan bireylerde kanser risk faktörleri ve erken tanı belirtilerinin saptanması konulu araştırma tanımlayıcı olarak planlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini Uçhisar kasabesindeki 2200 hane oluşturmaktadır. Örneğin seçiminde ev halkı tespit fişleri kullanılarak basit rasgele örnekleme yöntemi ile 351 hane örneğe alınmıştır. Hanelerde görüşmenin kiminle yapılacağına karar vermek için evde bulunan erişkinlere bir numara verilerek basit rasgele sayılar tablosu yardımıyla seçim yapılmıştır. Verilerin toplanmasında anket formu kullanılmış olup verilerin değerlendirilmesi bilgisayar ortamında yapılmıştır. Verilerin analizinde yüzdelik sayılar kullanılmıştır. Araştırmamızın sonucunda bireylerin kendi ifadelerine göre tamamında kansere ilişkin bir veya birden fazla risk faktörü ve erken tanı belirtisi bulunduğu saptanmıştır. Ayrıca araştırma kapsamına alınan bireylerin akrabalarında en çok görülen kanser türlerinin akciğer (%30), mide (%18.5) ve baş boyun (%8.2) kanserleri olduğu saptanmıştır. Uçhisar'da en önemli risk faktörü olarak uzun süre güneş altında kalma (%83.5), obezite (%66.1) ve üzüm bağında çalışma (%80.6) olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayanarak kansere ilişkin bilgi verilmesi, üzüm bağında çalışanların çalışma sırasında ağız ve burunlarını örtüyle kapatmaları, fazla kilo almından kaçınmaları gibi konularda önerilerde bulunulmuştur.

**Determining the Risk Factors and Early  
Diagnosis of Cancer in People who Live in  
Uçhisar Town of Nevşehir**

Determining the risk factors and early diagnosis of cancer in people who live in Uçhisar, a town of Nevşehir was planned and carried out descriptively.

In this research main population is based on 2200 families that live in municipality of Uçhisar town. While choosing sample, 351 household were accepted using household forms with simple random technique. In order to choose the person to be interviewed, a number was given to each adult in the family and simple random numbers table was used for selection.

A questionnaire was used for collection of data, and the collected data was evaluated by computer. In the analysis process percentage were used.

Results derived from the statements of the people indicates that all the people interviewed had at least one risk factor and a possible early diagnosis symptom of cancer. It is determined that the most common cancer species encountered in Uçhisar populace are lung ca (%30), stomach ca (%18.5) and head-neck ca (%8.2). It was seen that staying under the sun for a long time, obesity and working in the vineyard are important risk factors of cancer in Uçhisar.

According to these findings a few suggestion are given concerning about; informing people of cancer, veiling faces (esp. ears and mouth) of workers in vineyards, avoiding putting on weight.

bir tedavi önerilmiştir. Ancak kadınların %20.7'si önerilen tedaviye başlamamış ve %75.3'ü de önerilen tedaviyi kısa bir süre uygulayıp bırakmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre kadınlara danışmanlık ve uygun eğitimlerin verilmesi önerilebilir.

**Aynur KIZILIRMAK, Y.Lisans Tezi, 46 sayfa**  
**Danışmanı : Prof.Dr.Ümit SEVİĞ**

### **Menopoz Dönemindeki Kadınların Menopoz Nedeniyle Sağlık Kuruluşlarından Yararlanma Durumu**

Kayseri İl Merkezinde bulunan 40-59 yaş arası menopoz dönemindeki kadınların menopoz için sağlık kuruluşlarından yararlanma durumlarını belirlemek amacı ile tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini, Kayseri İl Merkezinde Bulunan Argıncık Sağlık Ocağı Bölgesinde oturan 40-59 yaş grubunda ve en az 1 yıl önce menopoza girmiş olan kadınlar oluşturmuştur. Araştırma bölgesinden tabakalı rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen 336 kadın araştırma kapsamına alınmıştır.

Veriler, araştırmacı tarafından konuyla ilgili literatür taraması yapılarak hazırlanan anket formu ile kadınlarla yüz yüze görüşülerek toplanmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. İstatiksel değerlendirmede yüzde olarak hesaplama ve ki-kare testi kullanılmıştır.

Elde edilen veriler sonucunda kadınların büyük bir kısmının menopozal yakınmaları yaşamasına rağmen %70.8'inin sağlık kuruluşuna başvurmadığı belirlenmiştir. Kadınlar sağlık kuruluşuna, kendilerinden kaynaklanan nedenler, maddi durum yetersizliği, hastane ortamından rahatsız olma ve sağlık personelinden yeterli ilgi görmeme nedenleri ile başvurmadıklarını belirtmişlerdir.

Sağlık kuruluşuna başvuran kadınların daha çok ateş basması, gece terlemesi, unutkanlık, sinirlilik, eklem ağrısı şikayetleri ile sağlık kuruluşuna başvurduğu belirlenmiştir. Sağlık kuruluşuna başvuran kadınların hemen hepsine

### **The State of Benefiting From the Health Institutions For Menopause of the Women in the Period of Menopause**

This study has been done descriptively to what extent the 40-59 aged menopause women benefit from health institutions at Kayseri city center.

The universe of this study consists of the 45-59 aged women living in Argıncık clinic area at Kayseri city center and having entered the menopause period at least one year. 336 women before the onset of the study chosen by using stratified random sampling method from study area are taken as study subject.

Data was collected by interviewing the women face to face using a questionnaire improved by researcher reviewing literature.

Data obtained from research has been evaluated using computer. For statistical analyses, percentage and chi- square tests were used.

It has been found in the light of the study that although a great majority of the women have menopausal problems 70,8 % of them did not apply to health institutions . these women have reported that they do not go to health institutions for reasons their count, of insufficient economic level dissatisfactory hospital conditions and lack of interest by health personal in their problems.

It is determined that the women applied to health institutions for problems such as fever, night sweat, forgetfulness, being angry, arthritis. Treatment is advised to almost all women applying to health institutions. However, 20,7 % of women did not even start the treatment recommended and 75,3 % of them followed the treatment for a short time and then they quitted. In the light of the findings from the research

counseling and appropriate education can be offered to the women.

Hastalık nedeniyle çocuğun ve ailenin kişiler arası ilişkileri zayıflamakta, sosyal izolasyon yaşamalarına neden olmaktadır.

Ailelere sürekli ve düzenli eğitim ve danışmanlık verilmesi önerilmektedir.

**Özlem BARIK, Yüksek Lisans Tezi, 58 sayfa**  
**Danışmanı : Yrd.Doç.Dr.Meral BAYAT**

**Epilepsili Çocuğu Olan Ailelerin  
Karşılaştıkları Güçlükler ve  
Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi**

Bu çalışma, epilepsili çocuğu olan ailelerin bakımda karşılaştıkları güçlükler ve etkileyen faktörlerin incelenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Hastanesi Pediatrik Nöroloji polikliniğine 24.12.2003-24.03.2004 tarihleri arasında kontrole gelen 101 epileptik çocuğun ailesi araştırma kapsamına alınmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu aracılığı ile ailelerle yüz yüze görüşülerek toplanmıştır.

Verilerin değerlendirilmesinde yüzdelik ve ki kare testleri kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; ailelerin % 53.3' ü epilepsinin bakımında güçlük yaşamaktadırlar. Ailelerin % 27.7'si çocuğun nöbetleri nedeniyle, % 14.7'si de gelecekteki durumlarının kaygısını taşıdıkları için güçlük yaşadığını belirtmişlerdir. Ailelerin en fazla nöbete ilişkin endişelerinin olduğu, % 42.4'ünün nöbetler sırasında zararlı müdahalede bulunduğu tespit edilmiştir. Ailelerin epilepsiye ilişkin yaşadıkları en güç yönün de çocuğun geleceği ile ilgili endişe duymaları olduğu belirlenmiştir.

En fazla güçlüğün, 0-6 yaş grubunda epilepsi tanısı almış, baba eğitim ve gelir düzeyi düşük veya okul başarı notu zayıf olan çocuklarda yaşandığı saptanmıştır (p<0.05). Ailelerin % 58.4'ünün maddi güçlük yaşadığı, bu ailelerin % 50.8'inin ilaçları karşılamada zorlandığı, % 9.5'inin hastalığı sakladıkları için komşularıyla görüşmediği belirlenmiştir.

**Examining the Care Difficulties of the Family  
of the Child with  
Epilepsy and the Factors that Effect**

This study has been done to examine the care difficulties of the family of the child with epilepsy and the factors that effect.

101 families of epileptic child came to Erciyes University Gevher Nesibe Hospital Neurology Clinic between 24.12.2003- 24.03.2004 were taken in study. Data was collected by viewing families face to face by a questionnaire developed by researcher.

Percentage and chi-square tests were used for statistical analysis.

According to results of study; 53.3 % of families have difficulties about care at epilepsy. 27.7 % of them told their difficulties about seizures of children and 14.7 % of show difficulties because of their worrying about child's future. Families anxious about seizures, 42.4 % of them do injurious applications during seizures. The most difficult aspect of epilepsy is said anxious about child's future by families.

It is determined that the most difficulties have met by families whose child had diagnosis at 0-6 years old, have low academic success, who have low education level and low income (p<0.05). It is found 58.4 % of families have economic problems, 50.8 % of them because of drugs, 9.5 % of families do not visit their neighbours for hiding this disease.

Because of epilepsy, child's and families' relations being decreased, they live social isolation.

It is advised to give continuous and systematic education and consultant to families about epilepsy.

toplum eğitimleri planlanırken üyelerin ruh sağlıklarına yönelik tehditlerin de eğitim kapsamına alınması, önerilebilir.

**Nuray ŞİMŞEK, Yüksek Lisans Tezi, 48 sayfa**  
**Danışmanı : Prof.Dr.Nimet KARATAŞ**

**Nevşehir İl Merkezindeki Lise Öğrencilerinde**  
**İntihar Girişimi Yaygınlığı ve**  
**İlişkili Ailesel Faktörlerin Belirlenmesi**

Nevşehir İl Merkezindeki lise öğrencilerinde intihar girişim yaygınlığı ve ilişkili ailesel faktörlerin belirlenmesi konulu araştırma tanımlayıcı olarak planlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini Nevşehir İl Merkezindeki 5542 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Örneğin seçiminde tabakalı rastgele örnekleme yöntemi kullanılmış ve her okulun 10. ve 11. sınıflarından, sınıf mevcuduyla orantılı olarak 359 öğrenci basit rastgele sayılar tablosu kullanılarak belirlenmiştir. Verilerin toplanmasında, tanımlayıcı bilgileri içeren anket formu ve Aile Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi bilgisayar ortamında yapılmıştır. Verilerin analizinde Ki-kare, Fisher (Kesin Ki-Kare), Yates Ki-kare ve iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testleri kullanılmıştır. Araştırmamız sonucunda; öğrencilerin %20.5'inin geçmişte intiharı düşündüğü ve %6.0'sının girişimde bulunduğu, intihar düşüncesi ve girişimi olan öğrencilerin Aile Değerlendirme Ölçeğinin tüm alt ölçeklerinde 2'nin üzerinde puan aldıkları yani aile işlevlerinde sağlıksızlık olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, risk taşıyan genç gruba ve ailelerine yönelik stresle etkin başetme yollarını geliştirici programlar oluşturulması, adölesan dönemin normal özellikleri, intihar yönünden riskli davranışlar ve etkileyen faktörler, bireye yaklaşım ve iletişim konusunda aile üyelerinin eğitilmesi, adölesan evlilikler ve gebeliklerin neden olacağı sorunlar hakkında

**The wide Spread Attempt of Committing**  
**Suicide Among High School Student in the**  
**City Center of Nevşehir and the Study of**  
**Related Parental Factors**

The wide spread attempt of committing suicide among high school student in the city center of Nevşehir and the study of related parental factors was planned and carried out descriptively.

Research scope is based on 5542 high school students in the city center of Nevşehir. It was used stratified random sampling technique at choosing sample, and it was determined 359 students from 10 and 11 classes in every schools by using simple random numbers table.

A questionnaire that includes defining knowledges and Family Assesment Device was used for the data collection. The data were evaluated computer. In the analysis process, Chi-square, Fischer and Yates Chi-square tests were used.

At the end of our research 20.5 % of students thought suicide before and 6.0% of them made suicide, we revealed that the students got over 2 points in their Family Assesment Device (means unhealthy family functions) who have made suicide and thoughts about suicide.

As a result in can be suggest to the young risk group and their families to form programs about developing methods of coping with stress, training families about adolescent period, behaviours that reminds suicide and affecting factors, closing to the young group and communication and threats that directed towards to the members' mental health must be taken into



the training while making plans about adolescent marriages and pregnancies that causing problems.

medeni durumlarının, servis içindeki görevlerinin işe gelme durumunun, atılganlık eğitimi alma durumlarının atılganlık düzeylerini etkilemediği görülmüştür. Elde edilen bulgular doğrultusunda gerekli öneriler getirilmiştir.

**Birgül ÖZKAN, Yüksek Lisans Tezi, 70 sayfa**  
**Danışmanı : Prof.Dr.Ümit SEVİĞ**

#### **Hemşirelerin Atılganlık Düzeyleri**

Atılganlık, bireyin duygu ve düşüncelerini anksiyete, korku yaşamadan açıkça ifade edebilmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırma, hemşirelerin atılganlık düzeylerini ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Tıp Fakültesi Hastanesi, Dr. Ali Özkan Devlet Hastanesi, Kayseri SSK Hastanesi ve Özel Güneş Hastanesi'nde çalışan 465 hemşire oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak "Hemşire Kişisel Bilgi Formu" ve "Hemşireler İçin Atılganlık Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdellik, tek yönlü varyans analizi, Student t testi ve Scheffé testi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, hemşirelerin atılganlık ölçeği puanlarının en düşük 197.00, en yüksek 346.00 olduğu bulunmuştur. Hemşirelerin atılganlık düzeylerini, anne-baba eğitimi, babanın mesleği, yetiştiği ailedeki kişi sayısı, aile tutumları, yaşı, evli hemşirelerin eşlerinin eğitimi, mesleği tercih etme nedenlerinin, hizmet yılının, şu andaki görev süresinin, haftalık çalışma saatinin, çalıştığı hastanenin, meslekle ilgili etkinliklere katılma durumlarının etkilediği bulunmuştur. Hemşirelerin, mezun olduğu okulun, çalıştığı servisin, gece ve gündüz bakım verilen hasta sayısının, nöbet tutma ve haftalık nöbet gün sayısının, yetiştiği ailenin oturduğu yerin, aile tipinin, ailedeki sorumluluk alma durumunun, anne mesleğinin, evli olanların eşlerinin mesleğinin, tercih ettikleri mesleğin,

#### **Assertiveness Levels of Nurses**

Assertiveness is defined as the feelings and thoughts of a person expressing without anxiety and fear. This research is a descriptive study in order to determine the Assertiveness levels of nurses and the factor that influence Assertiveness. Universe of this research consists of 465 nurses working in Erciyes University Gevher Nesibe Medical School Hospital, Dr. Ali Özkan State Hospital, Kayseri SSK Hospital and Private Güneş Hospital."Nurse Personality Form" and "Assertiveness Scale for Nurses" were used as data collecting means. "Assertiveness Scale for Nurses" is developed by Besti Üstün and its validity and confidence are approved. Percentage, single varient analysis, student's t test and Scheffe test are used to assess the data.

According to the results of the research; nurses Assertiveness points are minimum 197.00 and maximum 346.00 and mean factor that influence the Assertiveness levels are school which she graduated, parental education status, father's job, number of family members, family attitude, age, education status of the husbands of the nurses, reason to prefer the job, working years, current duty time, weekly working hours, place of employment and taking part in activities about profession.

It has been determined that; ünite she work in, patient number given care dat and night, shift working and weekly shift numbers, family's settle place, family type, responsibility in family, mother's job, husbands' jobs of the nurses, job

that they preferred, marital status, tasks in the unite, attending the work, taking Assertiveness education does not effect Assertiveness levels. Suggestions are made through these results.

**Aydan BEŞPARMAK, Y.Lisans Tezi, 42 sayfa**  
**Danışmanı : Prof.Dr.Ümit SEVİÇ**

**Kayseri İl Merkezi Argincık Sağlık Ocağı  
Bölgesinde Birinci Basamak Sağlık  
Hizmetlerinin Kullanımı ve Kullanımını  
Etkileyen Faktörler**

Bu araştırma, Kayseri İl Merkezi Argincık Sağlık Ocağı Bölgesi'nde birinci basamak sağlık hizmetlerinin kullanımı ve kullanımını etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evreni Kayseri İli Kocasinan Belediye sınırları içinde bulunan Argincık Sağlık Ocağı'na kayıtlı 4086 hanedir. Araştırmanın örneklemini, büyüklüğe orantılı ve basit rasgele örneklem yöntemleri ile seçilen 385 hane oluşturmuştur. Veriler, araştırmacı tarafından örnek grubu oluşturan hanelerde yetişkin bireyle yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler, bilgisayar ortamına aktarılmış, istatistiksel değerlendirmede yüzdeler ve Khi -kare testi kullanılmıştır. Ailelerin %56.1'i sağlık hizmeti almak için ilk başvuruda sağlık ocağını tercih etmektedir. Sağlık ocağı tercih nedenleri arasında ekonomik nedenler, mesafe, hizmetin kolay alınması, rahatsızlığın hafif olarak düşünülmesi bulunmaktadır. Sağlık güvencesinin türü, muayenelerin özensiz yapıldığını düşünme, uzman doktor olmaması ve laboratuvar tekniklerinin yetersiz olduğunu düşünme sağlık ocağının ilk başvuruda tercih edilmeme nedenlerindedir. Sağlık ocağında verilen hizmetlerin bir kısmı aileler tarafından bilinmemekte ve aileler bildikleri hizmetleri sağlık ocağından almaktadırlar. Aileler muayene,

pansuman-enjeksiyon, aile planlaması ve gebelik kontrolü-aşılama hizmetlerinin sağlık ocaklarında verildiğini bilmektedirler. İlk başvuru sağlık kuruluşunu seçme nedenlerine bakıldığında, ailelerin %27.8'i ekonomik nedenleri, %22.0'ı ilgi ve muayeneden memnuniyeti ve %16.4'ü yakınlığı neden olarak belirtmişlerdir. Ailelerin %74.3'ünün son bir yılda sağlık ocağından hizmet aldığı belirlenmiştir. Ailelerin %51.7'sinin muayene, %39.9'unun pansuman-enjeksiyon, %32.1'inin aşı-gebelik kontrolü, %21.6'sının aile planlaması ve %9.0'ının rapor reçete hizmetlerini aldığı saptanmıştır.

**The Use of the Primary Health Services  
Provided by Argincık Community Health  
Center in Kayseri City Center and the Factors  
that Affect the Utilization of These Services**

This study has been done descriptively to determine the use of primary health services in Kayseri city center and the factors that influence the use of these services. The location of the study is 4086 dwellings registered in Argincık community Health Center within the boundaries of Kocasinan municipality in the province of Kayseri. The sampling of the study consisted of 385 dwellings proportional to size and chosen through simple random sampling. Data were collected by viewing the individuals in the dwelling sample group face-to-face by the researcher. The data from the study were analyzed on the computer, percentage and chi-square tests were used for statistical analyses. 56,1 % of the families prefer health center to get health services, firstly. Among the reasons for community health centers being preferred are economic conditions, distance, easy access to the service, triviality of disorder. Health insurance, think of medical examination carelessly done, absence of specialist doctor and inadequate laboratory techniques are the reasons for not prefer. Some of the services given at health services do not known by the families and they get services they know from health center. The families know examination, bandage- injection, family planning and pregnancy control-

vaccination services are given at health center. Economic reasons by 27.8% interest and satisfaction with treatment by 22.0% and the proximity of the health center by 16.4% are the main factors that make them prefer the community health center. It has been found that 74.3% of the families received service from the community health center in the last year. It is determined the services are got as follows: examination by 51.7%, bandage – injection by 39.9%, vaccination and pregnancy control by 32.1%, family planning by 21.6%, and drug prescription by 9.0%.

**Rabiye EĞLENCE, Y.Lisans Tezi, 50 sayfa**  
**Danışmanı : Prof.Dr.Nimet KARATAŞ**

#### **Nevşehir SSK Hastanesinde Yatan Hastaların Hemşirelik Hizmetlerine İlişkin Memnuniyetinin Değerlendirilmesi**

Araştırma, Nevşehir SSK hastanesinde yatan hastaların hemşirelik hizmetlerine ilişkin memnuniyetlerini değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini Nevşehir SSK Hastanesine 1 yıl içinde yatan hastalar (3475 hasta) oluşturmuş olup örnekleme 296 hasta alınmıştır. Araştırmaya 10 Ekim 2003 tarihinde başlanmış ve 296 hasta sayısına ulaşılan kadar anket uygulamalarına devam edilmiştir.

Verilerin toplanmasında, hastalara ilişkin tanıtıcı bilgileri içeren anket formu ve “Hastanede Yatan Yetişkin Hastaların Hemşirelik Bakımı İle İlgili Memnuniyet Durumları Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek Şadan Öncel Kayacık ve İsmet Eşer tarafından geliştirilmiştir. Veriler, hastalarla taburcu olacakları gün birebir görüşme yapılarak toplanmış ve bilgisayar ortamında değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde yüzdelik hesaplama, aritmetik ortalama, one way anova (ileri analizinde Tukey HSD) ve iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testleri kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda; hastaların yemek yeme, giysilerini değiştirme, boşaltım ve bireysel temizlik gereksinimlerini gidermeye yönelik hemşirelik uygulamalarından memnun olmadıkları saptanmıştır. Hastaların memnun oldukları bakım alanları ise, güler yüzlü

davranılması, ilaçların zamanında verilmesi, servise geldikleri ilk gün yataklarının gösterilmesi ve mahremiyete önem verilmesi olarak bulunmuştur. Ayrıca 60 ve üzerindeki yaş grubu, okur-yazar olmayan, emekli, ev hanımı, köyde yaşayan ve daha önce aynı hastaneye yatmış olan hastaların, diğer gruplara göre aldıkları hemşirelik bakımından daha fazla memnun oldukları tespit edilmiştir. Sonuç olarak, hemşirelerin bakıma ilişkin geliştirilmesi gereken yönlerinin hastane yöneticileri ve hemşireler ile paylaşılarak farkında olmalarının sağlanması ve bu konulara ilişkin hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesi önerilmiştir.

#### **Evaluating the Satisfaction of Patients at Nevşehir Social Security Department Hospital Over Nursing Care**

The study of evaluating the satisfaction of patients at Nevşehir SSD hospital over nursing care has been carried out descriptively.

In this research main population is based on patients who have been at the Nevşehir SSD hospital for a year (3475 patients) and 296 of them are accepted to the sample. This study started on the 10<sup>th</sup> october, 2003 and it continued up to the number 296 of patients we reached applying questionnaire.

A questionnaire which contains introductory information about patients and “Ascale of satisfaction status of elder patients at hospital over nursing care” were used. The scale is developed by Şadan Öncel Kayacık and İsmet Eşer. The data was collected by interviewing with patients on the day that they were discharged from hospital and evaluated by computer. In the analysis process percentoge, arithmetic average, independent-samples t test and one way anova (in advanced analysis Turkey HSD) were used.

At the end of research; It is determined that patients are dissatisfied with nursing applications to fulfil patients needs such as; eating, getting dressed, excretion and cleaning And the care which patients are satisfied are care with smiling faces delivering pills on the shedule, being shown their beds and respect to their privacy.

And also patients over 60, illiterates, ritired, housewives, living in towns and patients who are hospitalized before are found more satisfied with nursing care than other groups.

As a result to get the nurses to realize and improve their way of care by shoring ideas with hospital managers and nurses, and to organize in-service, training programmes are suggested.